

Lausuntopalvelu OPH

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Helsinki

Viite: OPH-822-2021

Tehyn lausunto puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta

Tehy ry lausuu yhdessä yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta. Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon perusteet on päätetty uudistaa vastaamaan nykypäivän työelämän vaatimuksia. Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon perusteista (OPH-2442-2017) poistetaan henkilökohtaisena avustajana toimiminen – tutkinnon osa ja henkilökohtaisen avustajan tutkintonimike. Muutos muuttaa puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon tutkinnon muodostumista. Henkilökohtainen avustaminen siirtyy osaksi vammaisalan ammattitutkinnon perusteita 1.8.2021 alkaen.

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys ja tutkinnon muodostuminen

Tutkinnon muodostuminen on pääosin kannatettava. Kuitenkin valinnaisia tutkinnon osia on aivan liikaa (31). Sisällöt ovat pääsääntöisesti hyvin samankaltaisia kaikissa vain toimintaympäristö muuttuu. (vrt. sosiaali- ja terveysalan tutkinnon perusteet)

Tutkinnon osien sisällöt (ammattitaitovaatimukset ja ammattitaidon osoittamistavat)

Ammattitaitovaatimuksissa toistetaan aseptista työskentelyä, lisäksi tulee painottaa tavanomaisia ja infektioiden varotoimia ja sitä, kuinka niiden mukaan puhdistus- ja huoltotoimet toteutetaan. Pelkkä eristyssiivous ei ole sitä. Eristyksiäkin on erilaisia. Ammattitaitovaatimuksena tulee olla, että tietää ja ymmärtää eri infektioiden varotoimien (tavanomaiset varotoimet, kosketusvarotoimet, pisara- ja ilmavarotoimet) merkityksen puhtaana pitoon ja myös omaan suojaukseen sekä osaa toimia erilaisten varotoimien mukaan.

Ammattitaitovaatimusten arvioinnin kriteerit ovat paikoin epäloogiset esimerkiksi Opiskelija toimii puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuottajana kriteeri:

- huomioi ergonomian omassa työssään, sopii paremmin ”Opiskelija toimii työ- ja asiakasturvallisesti yhteyteen”.

Kiinteistön toimintakunnan ylläpito 45 osp on erittäin hyvä ja looginen kokonaisuus. Em. tutkinnon osa yhdessä ”Avustamis- ja asiointipalvelujen tuottaminen 30 osp” edellyttää laaja-alaista osaamista. On huomionarvoista, että ko. tutkinnon osat tuottavat juuri sitä osaamista, mikä on keskeistä esimerkiksi tehostetussa palveluasumisessa tai kotihoidossa sosiaali- terveydenhuollon ammattihenkilöiden työn rinnalla, mitä pyritään nyt korvaamaan hoiva-avustajien suppeilla koulutuksilla (vrt. STM suositus hoiva-avustaja koulutuksesta).

Huonekasvien huoltaminen, 15 osp ei ole laajuuden osalta suhteessa tutkinnon osan sisältöön ja sen tuottamaan osaamiseen. Tämä tutkinnon osa tulisi sisällyttää johonkin toiseen tutkinnon osaan. Kyseinen työtehtävä yksittäisenä on aina hyvin pieni osa siitä kokonaisuudesta mitä, esimerkiksi kodinhuoltaja tai laitoshuoltaja tekee päivittäin. Etenkin kun huonekasvien määrä näyttäsi muualla kuin kodeissa vähenevän koko ajan sisäilmaongelmien vuoksi. Toisaalta, jos palvelut tarjotaan kotiin ei asiakkailla yleensä ole mahdollisuutta maksaa ko. palvelusta ja ensisijainen avun tarve on aivan muualla. Kukkamultien vaihtoon ei kotipalvelulla ole aikaa. Niin ikään Kodin ruokapalvelut 30 osp ja Tekstiilien huoltaminen, 30 osp ovat laajuudeltaan ja sisällöiltään epäsuhteisia. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että asiakkaat saavat valmiit ruuat yhä useammin eikä aikaa ruuan valmistamiseen tai leivonnaisten tekoon ole.

Tarkoituksenmukaista olisi yhdistää em. tutkinnon osien sisältöjä ja samalla vähentää niiden määrää. (vrt Laitoshuoltopalvelut, 30 osp)

Terveydenhuoltotilojen puhtauspalvelut, ja laitoshuoltotilojen puhtauspalvelut voisi yhdistää yhdeksi tutkinnon osaksi. Koska kuten pandemia on osoittanut eristyssiivousta, tarvitaan myös muissa tiloissa kuin terveydenhuoltotiloissa ja jos opiskelija ei esimerkiksi sisällytä opintoihinsa Laitoshygieneiapalvelut 45 osp tutkinnon osaa, hän tulee tarvitsemaan erityssiivoukseen liittyvää osaamista työssään.

Seuraavat ammattitaitovaatimukset ja niiden arvioinnin kriteerit tarvitsevat uudelleen tarkastelua:

- Opiskelija toteuttaa oppilaitosten ja päiväkotien puhtauspalveluja.
 - varustaa siivousvaunun, -välineet ja -koneet käyttökuntoon sopisi paremmin ”Opiskelija suunnittelee oppilaitosten ja päiväkotien puhtauspalveluja”. s.61
- Opiskelija toteuttaa terveydenhuoltotilojen puhtauspalvelutehtäviä.
 - esivalmistelee pyyhkeet ja mopit ohjeiden mukaan sopisi paremmin ammattitaitovaatimus ”Opiskelija suunnittelee terveydenhuoltotilojen puhtauspalvelutehtäviä” arvioinnin kriteeriksi. s.89
- Opiskelija toteuttaa tilojen perussiivouksen.
 - valmistelee ja varustaa perussiivouksessa tarvittavat siivouspyyhkeet, -välineet ja -koneet ja muut tarvikkeet käyttökuntoon kohteen tai tilan vaatimusten mukaisesti sopisi paremmin ”Opiskelija suunnittelee tilojen perussiivouksen” kriteeriksi. s.65

Työhön opastaminen, 30 osp ja työpaikkaohjaajana toimiminen 30 osp ovat erittäin hyviä ja ensi arvoisen tärkeitä tutkinnon osia. Hienoa, että tutkinnon perusteissa on huomioitu perehdyttämisen ja opiskelijan ohjauksen tärkeys ja se, että siihen tarvitaan myös osaamista, jota voi vahvistaa koulutuksella.

Tutkinnon perusteissa tulee kuvata hylätyn arvioinnin perusteet konkreettisesti. Esimerkiksi tilanne, jossa opiskelija vaarantaa oman tai toisen työntekijän työturvallisuuden tai asiakasturvallisuuden.

Olemme huomauttaneet jokaisessa lausunnossa siitä, että seuraavaa lausetta tulee konkretisoida: ”Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.” Nykyinen muoto ei turvaa opiskelijoiden yhdenvertaista ja tasalaatuista kohtelua tilanteissa, joissa osaaminen näyttäminen ei ole mahdollista aidoissa työtehtävissä.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä seuraavien Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa: Suomen kätilöliitto ry, Suomen sairaanhoitajaliitto ry.

Helsinki 23.3.2021

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kirsi Coco, koulutuspoliittinen asiantuntija, Tehy ry, kirsi.coco@tehy.fi, p. +358408215057